अपकारपर (apakāra-para) *adj.* 1 intent on doing harm or injury उपकार-प्रधानः स्यादपकारपरेऽप्यरौ AṣṭāHr. i.2.24; SūktiRa. 163.69; ŚukraNī. 3.11; (used as noun) (one) intent on doing harm or injury उपकारपरा नित्यम-पकारपरेष्वपि। उपाचरति बन्धून् या सा शान्ता BhāvPra. (Śā.) 98.10(4); BhāvPra. (Bhā.) 5.252; SabhāŚ. 69; 2 intent on wrong or evil act अपकारपरान्सहोदरानपि हन्यात्किल नास्ति पातकम् HammīMaKā. 10.5.

अपकारपरम्परा (apakāra-paramparā) *f.* series of offences अनेकं स्मरंस्तेषामपकारपरंपराम्। एष संवर्मयिष्यामि मूलोच्छेदाय वैरिणाम् PāṇḍaC. 16.236.

अपकारपराङ्मुख (apakāra-parāṅmukha) *adj.* adverse to doing harm परोपकरणे दक्षो ह्यपकारपराङ्मुखः ... भृतको वरः ŚukraNī. 2.60.

अपकारप्रकाशक (apakāra-prakāśaka) *adj.* names of two sons of Vidveṣin (*lit.* offender and revealer) तस्या द्वौ तनयौ पुंसामपकारप्रकाशकौ MārkP. 51.117.

अपकारप्रयुक्त (apakāra-prayukta) *adj.* 1 prompted by (the act of doing) harm गन्धनमपकारप्रयुक्तं हिंसात्मकं सूचनम् KāśiVṛ. *on* i.3.32; अपकारप्रयुक्तं वा सूचनं गन्धनमित्यदोषः JaineVyā. 27.19 (*on* i.2.27); सूचनमप-कारप्रयुक्तं परदोषाविष्करणम् CāndraVṛ. *on* i.4.78; 2 the word or expression '*apakāraprayukta*' अपकारप्रयुक्तमिति। तृतीयासमासोऽयम्। अपकारमुद्दिश्य यत्प्रवर्तते तदपकारप्रयुक्तं वेदितव्यम्। हिंसात्मकमिति ... पीडाकरणमित्यर्थः Nyās. i.230.21 (*on* i.3.32)

अपकारबुद्ध्यनुत्पत्ति (apakārabuddhy- anutpatti) *f.* absence of origin of intention to offened क्षान्तिरपकृतेऽप्यपकारबुद्ध्यनुत्पत्तिः DīpKa. 79.23 (*on* 3.33)

अपकारमनीषा (apakāra-manīṣā) *f.* desire to harm (सुदत्तस्य) विग्रहः प्रणतिषु, नापकारमनीषायाम् YaśasCam. ii.244.4.

अपकारमर्षण (apakāra-marṣaṇa) *n.* 1 forgiveness against the offence परेऽपकारिण्युपकारिबुद्धिमान् प्रमर्षयन्नुग्रमपि व्यतिक्रमम्। उपायचित्तैरपकारमर्षणैः शुभे समादापयतेऽपकारिणः MaYānaSū. 32.5 (*on* 8.18); 2 forgiveness to support wrong act मर्षाधिवासज्ञानमिति त्रिविधायाः क्षान्तेः स्वभावः। अपकारमर्षणक्षान्तेर्मर्षणं मर्षः MaYānaSū. 105.10 (*on* 16.22)

अपकारमुख (apakāra-mukha) *n.* [Abl.] by means of evil doing लोकानामुपकारोऽभूदपकारमुखादहो RajTa. (Jo.) 878.

अपकारमुद्रा (apakāra-mudrā) *f.* gesture indicating offence ते सन्ति हन्त बहवो भुवि ये परेषां रन्ध्राण्यवाप्य विदधत्यपकारमुद्राम् SūktiMu. 36.28.

अपकारयित्वा (apakārayi-tvā) *ger.* (irr.) having caused to harm कृत्यपक्षोपग्रहेण वा परस्यामित्रं राजानं आत्मन्यपकारयित्वाभियुञ्जीत ArthŚā. iii.194.1 (13.3); ततः शत्रुभूमिलिप्सायां मित्रेणात्मन्यपकारयित्वाभियुञ्जीत ArthŚā. iii.195.2 (13.3); अपकारयित्वा दूष्याटविकेषु वा बलैकदेशमतिनीय दुर्गमवस्कन्देन हारयेत् ArthŚā. iii.206.9 (13.4)

अपकारवचस् (apakāra-vacas) *n.* word of reproach अपकारवचोऽथ स्यात्पारुष्यं दुष्टभाषणम् KośaKaTa.i.1518.

अपकारवत् (apakāra-va(n)t) *adj.* offending शोभनः प्रसादो यस्य अपकारवतामपि शिशुपालादीनां मोक्षप्रदातृत्वादिति सुप्रसादः ViṣṇuSaBh. 63.1 (*on* 39)

अपकारवस्तु (apakāra-vastu) *n.* thing that causes harm अपकारवस्तुनि हि प्रतिघ उत्पद्यते AbhidhKoBh. 289.4 (*on* 5.16)

अपकारविधि (apakāra-vidhi) *m.* [Inst.] in harmful way or manner तत्कन्यापुण्यप्रभावप्रेरितपुरदेवतापादितान्तःपुरपुरीपरिजनापकारविधिना साधु संबोध्य ... दातुमुपक्रान्ता YaśasCam. ii.293.17.

अपकारविषय (apakāra-viṣaya) *adj.* referring to harm or injury इदं प्रपातडागादिकं पुण्यम्, इदमगारदहनादिकमपुण्यमित्येवमुपकारापकारविषये धर्माधर्मपदद्वये ... अल्पं शास्त्रप्रयोजनम् NyāyRa. 209.11 (*on* 5 (1).3)

अपकारवैरिन् (apakāra-vairin) *m.* enemy on account of causing injury क्षत्रजातमपकारवैरि मे RaghuVa. 11.71 (comm. अपकारेण पितृवधरूपेण वैरि)

अपकारशब्द (apakāra-śabda) *m.* word expressing (threat of) harm or injury अपकारशब्दैर्भयोत्पादनं भर्त्सनम् Prasā.i.960.7; KaśiVṛ. *on* viii. 1.8.

अपकारशील (apakāra-śīla) *adj.* habituated to harm (others) अपकारशीलः शठः CaturCin. iii (1). 491.4.

अपकारसमर्थ (apakāra-samartha) *adj.* 1 capable of causing harm व्यसनिनमपायस्थाने सक्तमनर्थिनं वा ज्यायांसं हीनो बलसमेन लाभेन पणेत। पणितस्यापकारसमर्थो विक्रमेत ArthŚā. ii. 279.6 (7.7); अपकारसमर्थाननु क्षियतो वा भर्तृविनाशमुपांशुदण्डेन प्रशमयेत् ArthŚā. iii.210.11 (13.5); 2 capable of causing impediment or hindrance अन्यदपि महाभूतेषु यत्प्रत्यक्षानुमानाभ्या-मनुपलभ्यमानकारणमुपकारापकारसमर्थं च भवति तदप्यदृष्टकारितम् PadārthaSaṁ. 309.12; NyāyKa. 311.5.

अपकारसामर्थ्य (apakāra-sāmarthya) *n.* capacity of doing evil or wrong act वाक्यमुद्रा ... सगरं च भगीरथं चेत्यादिवाक्यस्य प्रागुपकाराभि-प्रायेण दृष्ट्वा यावदपकारसामर्थ्याभिप्रायेण निवेशनान्मुत्प्रदायिता AlaṅkāŚe. 2.3 (35)

अपकारस्थान (apakāra-sthāna) *n.* place of wrong or evil act विषभोजन-जतुगृहद्यूतसभाद्यपकारस्थानोद्घाटनमेवेदं मन्यामहे VeṇīSaṁ. 1.169.

अपकारहेतुता (apakārahetu-tā) *f.* the state of being the cause of impediment or obstruction तस्य प्रमाणान्तरादवगतामुपकारहेतुतामपकारहेतुतां वा संस्मृत्य इच्छया प्रवर्तते द्वेषेण निवर्तते वा BrahmSi. 24.18.

अपकाराकरणवत् (apakārākaraṇa-vat) *adv.* like not doing wrong act न चात्र विरोधः। अपकाराकरणवदमृतमोचनरूपस्योपकारस्याप्यर्थनीयत्वेन तुल्यत्वात् AlaṅkāRa. 17.9.

अपकाराचरण (apakārācaraṇa) *n.* act of committing an offence कृतोप-कारमपकाराचरणेन यो विनाशितवान् ... संसर्गितया न परिवसेत् ManvaMu. 488.21 (*on* 11.190)

अपकारातिशय (apakārātiśaya) *m.* excess of offence अपकारिणं प्रत्युपकारादिप्रतिपादनात् ... फलमपकारातिशयः SāhiDa. 44.9.

अपकारादि (apakārādi) *adj.* 1 harm etc. अहं ब्रह्म परं ज्योतिरपकारादि-वर्जितम् AgniP. 377.14; 2 wrong or evil act etc. (उपकृतं बहु तत्र किमुच्यते) अपकारादीनां वाक्यार्थेऽन्वयसिद्धये SāhiDa. 44.7.

अपकारानाचरण (apakārānācaraṇa) *n.* not doing wrong or evil act क्षमा कृतापकारेऽप्यपकारानाचरणम् ... धर्मस्य कारणम् DīpKa. 16.25 (*on* 1.122)

अपकारानारम्भ (apakārānārambha) *m.* absence of attempt to do harm क्षमा कृतेऽप्यपकारेऽपकारानारम्भः ManuBh. i.531.20 (*on* 6.92)

अपकारान्त (apakārānta) *m.* end of doing harm उत्तिष्ठमानं संधिना ... प्रतिव्यूहेत। ... अपकारान्तेषु चास्य दूतं प्रेषयेत् ArthŚā. iii.156.1 (*on* 12.1)

अपकारापराद्ध (apakārāparāddha) *adj.* guilty of offence अथास्य प्रहरेत्काले यदा विचलिते पथि। अपि घोरापराधस्य (v.l. अपकारापराद्धस्य) धर्ममाश्रित्य तिष्ठतः MahāBhā. i.App. 1.81 (117)

अपकाराब्जतीव्ररुचि (apakārābja-tīvraruci) *m.* sun (lit. of fierce brilliance) towards lotus in the form of evil परनिन्दाकुमुदिन्या विधुरपकाराब्ज-तीव्ररुचिः Nāṭa. 11.10.

अपकारार्थम् (apakārārtham) *adv.* for the sake of causing harm or retaliation तस्यापकारार्थं मल्लिकः स्वयमक्षमः RājTa. (Śrī.) 3.331.

अपकारासमर्थ (apakārāsamartha) *adj.* incapable of causing harm लघवस्तु मरणासमर्था निर्भयेन जनेन प्रच्छन्ना विद्धाः प्रहरन्तोऽपकारासमर्थाः ManuBh. ii.58.6 (*on* 7.193)

अपकारासहिष्णुता (apakārāsahiṣṇutā) *f.* intolerance to harm अपकारा-सहिष्णुता अमर्षः NyāyVār. 452.10 (*on* iv.1.3)

अपकारिजन (apakāri-jana) *m.* person who causes harm, harmful person अपकारिजने कोपो निरोद्धुं शक्यते कथम् TriṣaŚaPuC. iv.5.240; अपकारिजनाद्भयमुद्वेगः PratāYaBhū. 111.10.

अपकारित (apa-kārita) *adj.* harmed एष कोऽपि नभश्चरेश्वरः कस्यापि रोषणस्य महर्षेः पुष्पसंबन्धापराधापकारिताद् अनुव्याहारादम्बुरुहत्वमवाप AvantiKa. 16.19.

अपकारित्व (apakāri-tva) *n.* 1 the state of being one who causes harm (गुरुम् ... आततायिनमायान्तं हन्यात्) तथापि गुर्वादीनां वधानुज्ञानम् यतोऽन्य-दपकारित्वमन्यदाततायित्वम् ManuBh. ii.217.30 (*on* 8.350); 2 [Inst.] by way of being that which hinders or impedes सांसारिकं च वृत्तान्तमपकारित्वेन पश्यतः ... मोक्षसिद्धिः AbhinBhā. i.335.21 (*on* 6.83)

अपकारिन् (apa-kārin) *adj.* [*f.*–iṇī] 1A who offends, offender (used as noun) (one) who offends **B** who or which does harm or injury, harmful, injurious (used as noun) (one) who causes harm or injury **C** who does